

Rolnummer 2487
Arrest nr. 113/2003 van 17 september 2003

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 30 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord, gesteld door de Rechtbank van Koophandel te Charleroi.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters L. François, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman en E. Derycke, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 20 juni 2002 in zake de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid tegen de n.v. Delbrugere mécanique de verre, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 2 juli 2002, heeft de Rechtbank van Koophandel te Charleroi de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 30 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het bijzondere bepalingen bevat ten aanzien van een schuldeiser (de belastingadministratie) wiens hoedanigheid en opdracht van dezelfde aard zijn als die van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en die redenen van voorrang geniet die enkel voor de schuldvorderingen inzake de bedrijfsvoorheffing dezelfde zijn en voor de schuldvorderingen van de administraties zoals de B.T.W. of de Directe Belastingen van een lagere rang zijn, terwijl die bijzondere bepalingen voor dat Ministerie het voordeel inhouden dat termijnen worden vastgelegd, dat voorwaarden worden opgelegd en dat in de noodzaak van zijn instemming wordt voorzien, zonder dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid daarentegen diezelfde voorwaarden kan genieten ? »

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 21 mei 2003 :

- is verschenen : Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en A. Alen verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De voorschriften van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden in acht genomen.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

In het kader van een akkoordprocedure heeft de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (R.S.Z.) derdenverzet ingesteld tegen het vonnis van 14 november 2001 van de Rechtbank van Koophandel te Charleroi, waarbij aan de n.v. Delbrugere mécanique de verre het voordeel van de definitieve opschorting van betaling werd toegekend.

De eisende partij op derdenverzet verwijt dat vonnis dat het het herstelplan heeft bekrachtigd dat de vennootschap die een gerechtelijk akkoord heeft aangevraagd, heeft uitgewerkt overeenkomstig artikel 29 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord, plan volgens hetwelk de schuldvordering van de R.S.Z. op dezelfde wijze wordt verminderd als de schuldvorderingen die niet zijn bedoeld in artikel 30 van voormelde wet van 17 juli 1997. Dat artikel verbiedt in een herstelplan met akkoord, behoudens de individuele instemming van de schuldeisers, het bedrag te verminderen van de schuldvorderingen van de verkoper met eigendomsvoorbehoud, van de hypotheaire schuldeiser, van de pandhoudende schuldeiser, van de bijzonder bevoorrechte schuldeiser en van de belastingadministratie. Bovendien moeten bij die schuldvorderingen zowel de hoofdsom als de interesten in aanmerking worden genomen, terwijl de betaling of de aflossing ervan niet langer dan achttien maanden mag worden opgeschort.

De R.S.Z. voert aan dat hij wordt gediscrimineerd ten opzichte van de belastingadministratie, waarvan de schuldvordering niet mag worden verminderd, zowel betrekking heeft op de hoofdsom als op de interesten en binnen achttien maanden moet worden terugbetaald. Hij vraagt de Rechtbank bijgevolg aan het Hof de hiervoor geformuleerde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1. De Ministerraad voert in hoofdorde aan dat de belastingadministratie niet kan worden vergeleken met de R.S.Z. De belastingadministratie is een rechtstreekse emanatie van de Staat en beschikt niet over een rechtspersoonlijkheid die los staat van deze laatste. De fiscus is namens de Staat belast met het inkohieren en invorderen van de belastingen. De R.S.Z. is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid waaraan de verzekeringsplichtige werkgevers bijdragen betalen.

In zijn arrest nr. 14/99 heeft het Hof een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de belastingen en de socialezekerheidsbijdragen, overwegende dat de artikelen 170, 172 en 173 van de Grondwet niet op deze laatste van toepassing zijn.

A.2. In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat het onderscheid niet voor kritiek vatbaar is, in zoverre de fiscus en de R.S.Z. niet binnen dezelfde bevoegdheidssfeer handelen. De wetgever heeft geoordeeld dat de fiscale schuldvorderingen enkel onder bepaalde voorwaarden aan het plan onderworpen zouden mogen worden, daar « de belastingschulden in het algemeen aan de overheid de nodige hulpmiddelen [verschaffen] om haar diensten van openbaar nut te vervullen » (*Parl. St.*, Kamer, 1993-1994, nr. 1406/1, p. 28). De Ministerraad acht die verantwoording niet onredelijk en aangezien het een politieke optie betreft, kan het Hof niet oordelen over de opportuniteit ervan. De Ministerraad meent ten slotte dat de betwiste bepaling de wettigheid van het doel van de wet van 1997, namelijk te voorzien in een juridisch kader dat het herstel mogelijk maakt van de ondernemingen die in tijdelijke financiële moeilijkheden verkeren, niet ter discussie stelt en dat zij niet onevenredig is.

- B -

B.1. In de prejudiciële vraag wordt het Hof ondervraagd over artikel 30 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord.

Dat artikel bepaalt :

« Voor zover het plan voorziet in de betaling van interest aan de niet-betaalde verkoper die een beding geniet dat de eigendomsoverdracht opschort tot de volledige betaling van de prijs, aan de hypothecaire, pandhoudende en bijzonder bevoorrechte schuldeisers en aan de belastingadministratie, en voor zover de betalingen of aflossingen niet langer dan achttien maanden worden opgeschort, kan de rechter het plan ook voor die verkoper of die schuldeisers en zonder hun individuele toestemming bindend verklaren, onverminderd het bepaalde in het derde lid.

Wanneer die verkoper of die schuldeisers bewijzen dat hun zekerheid een belangrijke waardevermindering ondergaat of kan ondergaan, kan de rechter hen ter compensatie bijkomende zekerheden toestaan, rekening houdend met het bedrag van de schuldvordering.

Indien de voorwaarden bepaald in het eerste lid niet zijn voldaan en het plan ten aanzien van die verkoper en die schuldeisers toch in een opschorting voorziet of, niettegenstaande de eerbiediging van de voorwaarden bepaald in het eerste lid, hun huidige of toekomstige positie wordt gewijzigd, dan moeten zij met het plan uitdrukkelijk instemmen. In voorkomend geval worden de verklaringen van instemming bij het plan gevoegd bij de neerlegging ervan ter griffie.

De vervanging van de leden van de raad van bestuur of van zaakvoerders, of elke wijziging of inkrimping van hun bevoegdheden kan slechts worden opgenomen in het plan na beraadslaging en goedkeuring door de algemene vergadering van de vennoten, hiertoe bijeengeroepen door de commissaris inzake opschorting. »

B.2. Uit de prejudiciële vraag, waarvan de tekst door de R.S.Z. was voorgesteld, blijkt dat de bepaling vervat in artikel 30 discriminerend zou zijn ten aanzien van de R.S.Z. om reden dat de « hoedanigheid en opdracht [van de belastingadministratie] van dezelfde aard zijn als die van de R.S.Z. ». Het lot van de schuldvorderingen zou derhalve niet verschillend mogen zijn, te meer daar het aan de schuldvordering van de belastingadministratie toegekende voorrecht van dezelfde rang is als dat van de R.S.Z. wat de bedrijfsvoorheffing betreft (artikel 423, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, afgekort W.I.B. 1992, en artikel 19, 4ter, van de hypotheekwet van 16 december 1851) en van een lagere rang is wat de andere schuldvorderingen betreft (artikel 423, eerste lid, van het W.I.B. 1992 en artikel 19, 4ter, van de hypotheekwet van 16 december 1851).

B.3.1. De R.S.Z. klaagt aan dat de in het geding zijnde bepaling, in de akkoordprocedure, aan zijn schuldvorderingen een verschillend lot voorbehoudt van dat van de belastingadministratie waarvan de « hoedanigheid en opdracht van dezelfde aard zijn als die van de R.S.Z. ».

B.3.2. Met het doel het herstel van de onder akkoord geplaatste onderneming te vergemakkelijken, heeft de wetgever de « beschermde » schuldvorderingen in de zin van de wetgeving op het gerechtelijk akkoord beperkt.

De Staat is de enige publiekrechtelijke rechtspersoon waarvan in die hoedanigheid de schuldvordering die regeling geniet.

Volgens de prejudiciële vraag zouden de hoedanigheid en de opdracht van de belastingadministratie van dezelfde aard zijn als die van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Het Hof merkt evenwel op dat door de oprichting van de R.S.Z. en de toekenning van de rechtspersoonlijkheid daaraan, de wetgever impliciet heeft aanvaard dat de schuldvorderingen inzake sociale zekerheid niet beschouwd dienden te worden als schuldvorderingen van de Staat.

B.3.3. Daaruit volgt dat het in het geding zijnde verschil in behandeling niet zonder verantwoording is.

B.4. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 30 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, in zoverre het tot gevolg heeft dat de belastingadministratie verschillend wordt behandeld ten opzichte van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid wat hun schuldvorderingen betreft.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 17 september 2003.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior